

вільно обирає чи вільно погоджується не на працю, а на роботу, яку для неї створює держава.

Принцип свободи праці є основою для реалізації права на працю, так як право на працю не є абстрагованим, а як і будь-яке право ґрунтується на діючих у суспільстві принципах. І це яскраво виражено в ст. 43 Конституції України. Тобто, право на працю пов'язане з добровільним вибором роду діяльності, професії, місця роботи і свободою праці як свободою кожної людини розпоряджатися своїми здібностями до праці. Принцип свободи праці законодавчо підтверджується і реально гарантується заборонаю використання примусової праці.

З огляду на міжнародне закріплення заборони примусової праці потребує удосконалення національне законодавство, так як заборона примусової праці є гарантією права на працю. Зокрема, необхідно закріпити виключний перелік робіт і служб, виконання яких не вважається примусовою чи обов'язковою працею і визначити критерії роботи чи служби, яка є частиною звичайних громадянських обов'язків.

Література

1. Андріїв В. Трудові права людини у системі природного та позитивного права / В. Андріїв // Право України. – 2007. – № 6. – С. 61-65.

2. Юзько Т. Поняття і сутність права на працю і права на життя / Т. Юзько // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. – 2015. – № 5. Том 2. – С. 70-73.

3. Ярошенко О. Утвердження засад соціальної держави як напрям конституціоналізації трудового законодавства / О. Ярошенко // Вісник Національної академії правових наук України. – 2013. – № 4. – С. 113-122.

УДК 629.73-057:349.2 (043.2)

Вишновецький А. В., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Белуга Ю. М., старший викладач

ПРАЦІВНИК АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ ЯК СУБ'ЄКТ ТРУДОВОГО ПРАВА

Питання про суб'єктів права має важливе концептуальне значення в будь-якій сфері правового регулювання. Працівник

виступає базовим суб'єктом трудового права, оскільки саме існування трудового права і його основне завдання полягає у необхідності захисту і розвитку прав усіх категорій працівників, праця яких у суспільному виробництві – це основа життя людини, джерело його добробуту, задоволення різноманітних матеріальних і духовних потреб.

Працівник як суб'єкт трудового права має трудовправовий статус, який поділяється на власне галузевий, що ґрунтується на загальних (статутних) правах і обов'язках суб'єкта, і спеціальний статус, який має особливості, зумовлені тим, що в певній категорії працівників як суб'єктів трудового права є додаткові права і обов'язки або певні винятки в правах і обов'язках. Загальний правовий статус визначається загальними нормами трудового законодавства й стосується всіх категорій працівників, а спеціальний – є результатом правового регулювання трудової діяльності працівників нормами спеціального й локального законодавства.

Більшість учених поділяють спеціальні норми на норми-вилучення, норми-доповнення, норми-пристосування. При диференціації за допомогою норм-доповнень останні діють поряд із загальними нормами. Якщо ж регламентація відбувається за допомогою норм-вилучень, то це означає, що положення загальних норм трудового законодавства в такому випадку не застосовуються. У разі, коли вживається словосполучення «норма-пристосування», останнє немовби передбачає якусь трансформацію, пристосування загальної норми до конкретних обставин, а тим самим зберігається констатуюча ознака спеціальної норми – зв'язок, співвідношення загальної і спеціальної норм [1, с. 83].

Спеціальний правовий статус – це сукупність прав і обов'язків, які конкретизують і доповнюють загальні права і обов'язки, що належать певному колу осіб і характеризують їх специфіку. Таким спеціальним правовим статусом наділені й працівники авіаційного транспорту. Адже, як слушно вказує С. В. Синенко, керування повітряним судном, безпечне управління рухом повітряного судна, безпечне технічне обслуговування повітряного судна та обслуговування пасажирів на повітряному судні є надзвичайно специфічним та відповідальним різновидом роботи, що визначає й особливе правове становище цієї категорії працівників авіаційного транспорту порівняно з іншими категоріями працівників [2, с. 27].

Відповідно до Інструкції про класифікацію авіаційного персоналу державної авіації України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 05.01.2015 р. № 3) термін «авіаційний персонал державної авіації України» охоплює персонал, який пройшов

спеціальну фахову підготовку, має свідоцтво (документ встановленого зразка), а саме: льотний склад суб'єктів авіаційної діяльності державної авіації, наземний склад авіації суб'єктів державної авіації, наземний склад авіації, який безпосередньо здійснює керівництво польотами та управління повітряним рухом, виконує операції з підтримання льотної придатності (технічної експлуатації) повітряних суден, їх компонентів та обладнання.

Правовий статус працівника авіаційного транспорту є спеціальним трудовим статусом, правова регламентація якого забезпечується завдяки дії принципу диференціації норм трудового права. До об'єктивних підстав диференціації норм права, які регулюють трудові відносини працівників авіаційного транспорту, можна віднести особливий характер праці; особливі умови праці окремих категорій працівників, пов'язаних або не пов'язаних із джерелом підвищеної небезпеки, тобто безпосереднім управлінням транспортним засобом, його обслуговуванням; шкідливі та (або) важкі умови праці; інтенсивність праці.

Робота працівників льотного і льотно-випробного складу пов'язана з підвищеними фізичними і емоційними навантаженнями. Ця категорія працівників експлуатує авіаційну техніку, яка являє собою джерело підвищеної небезпеки і вимагає від осіб, які з нею працюють, такого обсягу та рівня знань, умінь, професіоналізму, кваліфікації, стану здоров'я тощо, які повинні відповідати характеру виконуваних цими особами функцій. Сьогодні на людський фактор припадає майже 80% авіаційних подій (катастроф та аварій). Для здійснення трудової діяльності працівників льотного і льотно-випробного складу висуваються підвищені вимоги щодо сумлінного, точного і своєчасного виконання ними своїх професійних обов'язків. Важливою умовою набуття статусу працівника авіаційного транспорту, посада якого безпосередньо пов'язана з безпечним рухом повітряного судна, є задовільний фізичний і психічний стан цієї особи. Загальними психофізіологічними якостями, що забезпечують професійну придатність цих працівників авіаційного транспорту, є: готовність до екстрених дій, пильність; високий рівень стійкості уваги й швидкості її перемикавання; стресостійкість; емоційна стійкість, високий темп переробки інформації, що надходить через різні канали (зоровий, слуховий, тактильний).

Література

1. Гоц В. Я. Види спеціальних правових норм у диференціації правового регулювання праці / В. Я. Гоц, О. В. Гоц-Яковлева // Єдність і диференціація трудового права та права соціального забезпечення; матеріали III Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 листопада

2014 р.); за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2014. – С. 82-84.

2. Синенко С. В. Вимоги до працівників авіаційного транспорту при укладенні трудового договору / С. В. Синенко // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»: зб. наук. пр. – К.: НАУ, 2015. – С. 27-33.

УДК 347:656.7(100)(043.2)

Волошина В. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Омельченко Г. В., асистент

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ПОВІТРЯНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ПАСАЖИРІВ ТА БАГАЖУ НА ПРИКЛАДІ ТУРЕЧЧИНИ

В умовах, коли формування ринкових засад економіки сприяє пришвидшенню розвитку суспільства, стабілізації торгово-економічних відносин України з розвиненими країнами та міжнародними організаціями, перед державою постає важливе завдання щодо вдосконалення юридичного забезпечення діяльності вітчизняної транспортної системи та підприємств транспорту, через які здійснюються комунікативні зв'язки суб'єктів цих відносин.

Безперечно, держави зацікавлені в ефективному регулюванні не тільки внутрішніх транспортних перевезень, а й міжнародних. Характерною рисою правового регулювання у сфері міжнародних перевезень є те, що основні питання перевезень вирішуються у міжнародних угодах (транспортних конвенціях), що містять уніфіковані норми, які однозначно визначають умови міжнародних перевезень вантажів і пасажирів. Вони є основним джерелом правового регулювання міжнародних перевезень вантажів, пасажирів та їхнього багажу [3, с. 3].

За відсутності однакових матеріально-правових норм суб'єкти транспортних відносин звертаються до норм національного права — колізійних норм транспортних конвенцій чи національного законодавства.

Як приклад міжнародного досвіду розвитку перевезень пасажирів та вантажів можна навести приклад Туреччини. Регулювання повітряних перевезень в Туреччині здійснює Головне управління цивільної авіації (DGCA). Даний орган відповідає за розробку і контроль сектора цивільної авіації країни відповідно до